

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 14 lipca 2023 r.

Znak: ZPS-3.431.5.5.2022.MK

**Pani
Elżbieta Ałtyn
Kierownik
Środowiskowego Domu
Samopomocy „Szansa”
w Sianowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2023 r., poz. 901 ze zm.) i rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U z 2020 r., poz. 2285) zespół inspektorów Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 14–16 grudnia 2022 r. kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy „Szansa” w Sianowie.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 20 kwietnia 2023 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy „Szansa” w Sianowie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. ¹⁾

Kontrolowana placówka jest ośrodkiem wsparcia typu A, B, C, D. Środowiskowy Dom Samopomocy w Sianowie Uchwałą Nr LIII/381/2014 z dnia 29 października 2014 r. Rady Miejskiej w Sianowie został wyodrębniony ze struktur Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sianowie i rozpoczął swoją działalność z dniem 1 stycznia 2015 r.

Na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Sianów, Gminnym Zakładem Komunalnym w Sianowie a Środowiskowym Domem Samopomocy „Szansa” w Sianowie wydzierżawiono na potrzeby prowadzenia działalności przez ŚDS lokal użytkowy położony w budynku przy ul. Słowackiego 3a o powierzchni 414,30 m² na okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. Następnie Porozumieniem zawartym w dniu 15 grudnia 2021 r. przedłużono okres użytkowania lokalu na potrzeby ŚDS od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

Środowiskowy Dom Samopomocy mieści się w budynku, w którym swoją siedzibę ma również Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Dom Samopomocy „Szansa” w Sianowie zlokalizowany jest w otoczeniu zapewniającym spokój i bezpieczeństwo uczestnikom zajęć. Główne wejście do siedziby ŚDS znajduje się od strony parkingowej położonej przy ul. Słowackiego 3a i jest oznaczone literą „D”. Dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich dostosowano podjazd bezpośrednio z parkingu i oznaczono literą „C”.

1) Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

W budynku znajduje się winda, którą uczestnicy Domu mogą zjechać na poziom "-1", na którym znajdują się pomieszczenia i pracownie ŚDS. Wszystkie pomieszczenia w Domu dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych, zapewniona jest odpowiednia szerokość ciągów komunikacyjnych, podłoga wyłożona jest wykładziną antypoślizgową. Do potrzeb osób niepełnosprawnych przystosowano wszystkie toalety oraz łazienkę dla kobiet i mężczyzn.

Przed budynkiem wyznaczono dwa miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. Do ŚDS przynależy teren zielony wykorzystywany do rekreacji i wypoczynku uczestników, wyposażony w altankę ogrodową i meble ogrodowe.

Powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika wynosi 11,84 m², a zatem placówka spełnia warunek określony w § 18 pkt 2 rozporządzenia, zgodnie z którym powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 uczestnika powinna wynosić nie mniej niż 8 m². Placówka spełnia również standard w zakresie liczby i rodzaju pomieszczeń określonych w § 18 pkt 5 cyt. rozporządzenia.

Pomieszczenia wyposażone są w meble, sprzęty i artykuły niezbędne do prowadzenia w nich zajęć wspierająco-aktywizujących, a pomieszczenia sanitarne w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Organizację i zadania jednostki regulują: Statut, Regulamin organizacyjny oraz plany pracy na dany rok, opracowane w uzgodnieniu z Wojewodą Zachodniopomorskim oraz zatwierdzone przez jednostkę prowadzącą – stosownie do zapisów § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Dom dysponuje 35 miejscami przeznaczonymi dla mieszkańców Miasta i Gminy Sianów. W dniach kontroli w zajęciach organizowanych przez Dom udział brało 35 osób uczestników (Typ Domu A – 5 uczestników, Typ Domu B – 13 uczestników, Typ Domu C – 9 uczestników i Typ Domu D – 8 uczestników).

Środowiskowy Dom Samopomocy „Szansa” w Sianowie świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów w zakresie samoobsługi i funkcjonowania w życiu społecznym, zgodnie z art. 51a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, jak również poradnictwo psychologiczne. Zakres działań wspierająco-aktywizujących obejmuje codzienne treningi umiejętności społecznych i kompetencji życiowych oraz rehabilitację społeczną, terapię zajęciową i rozwój zainteresowań.

W *Tygodniowym planie zajęć* przewidzianych jest 6 godzin dziennie zajęć z uczestnikami, stosownie do zapisów § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Na podstawie weryfikacji dokumentacji indywidualnej uczestników, wybranej w sposób określony w programie kontroli, nie wniesiono uwag, co do zasadności skierowania tych osób do ośrodka, jak również przyznania dodatkowego dofinansowania na podstawie art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, w związku ze świadczeniem usług dla 10 uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną lub spektrum autyzmu. ŚDS otrzymał dla tych osób dofinansowanie w ramach Programu „Za życiem”.

W Środowiskowym Domu Samopomocy na dzień przeprowadzania kontroli na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było 7 osób zespołu wspierająco-aktywizującego w wymiarze pełnego etatu (zastępca kierownika, terapeuta (2), instruktor terapii zajęciowej, terapeuta zajęciowy (2), opiekun). Łącznie w skład zespołu wspierająco-aktywizującego wchodziło 7 pracowników w wymiarze 7 etatów.

Od dnia 1 stycznia 2023 r. w ŚDS na podstawie umowy o pracę, w wymiarze 0,5 etatu zatrudniono fizjoterapeutę.

Obecnie w Środowiskowym Domu Samopomocy „Szansa” w Sianowie zatrudnionych jest 8 osób zespołu wspierająco-aktywizującego w łącznym wymiarze 7,5 etatu.

Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco-aktywizującego powinien wynosić nie mniej niż 1 etat na 7 uczestników w domu typu A, 5 uczestników w domu typu B i C oraz 3 uczestników w domu typu D. Wyliczony w powyższy sposób wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco-aktywizującego w Środowiskowym Domu Samopomocy w Sianowie, w odniesieniu do 35 uczestników powinien wynosić przynajmniej 7,78 etatu.

Zatem zatrudnienie na poziomie 7,5 etatu nie jest zgodne ze standardem zatrudnienia, określonym w rozporządzeniu w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Nie wniesiono uwag, co do przygotowania zawodowego i stażu pracy kierownika domu oraz pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, w odniesieniu do stanowisk zajmowanych przez te osoby.

Pracownicy realizujący treningi umiejętności społecznych posiadali przeszkolenie i doświadczenie w tym zakresie, zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 ww. rozporządzenia. Pracownicy zespołu wspierająco-aktywizującego posiadają przeszkolenie w zakresie treningu umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, wymagane na podstawie § 23 ust.2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Częstotliwość oraz tematyka spotkań zespołu odpowiada wymogom określonym w § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. W okresie objętym kontrolą dla pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Sianowie organizowane były szkolenia oraz zajęcia w zakresie tematycznym dotyczącym funkcjonowania Domu, zgodnie z § 23 ust. 1.

Podczas analizy dzienników pracy ustalono, że zakres zajęć obejmuje tematykę poszczególnych pracowni, treningi umiejętności społecznych oraz nabywania kompetencji życiowych wskazywane w przedmiotowym rozporządzeniu.

Skontrolowana dokumentacja indywidualna uczestników spełniała wymogi określone w § 24 ust. 2 przywołanego rozporządzenia. Indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego był realizowany w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem, stosownie do zapisów § 13 ust. 1 rozporządzenia.

W związku z sytuacją pandemiczną w kraju, Środowiskowy Dom Samopomocy „Szansa” realizował zadania zgodnie z obowiązującymi zaleceniami sanitarnymi i obowiązującymi przepisami. Terapeuci dla uczestników przygotowywali pakiety do wykonywania przez nich zadań w domach (pakiety: edukacyjne, krawieckie, plastyczne), dostarczali środki ochrony osobistej oraz byli w stałym kontakcie z rodzinami i opiekunami. Kontakt opierał się przede wszystkim na kontakcie telefonicznym oraz za pomocą Facebook i komunikatora WhatsApp.

Po wznowieniu zajęć w ŚDS w placówce przestrzega się zasad w sytuacji zagrożenia zakażeniem chorobami zakaźnymi zgodnie z wytycznymi GIS i MRiPS, m. im: dokonywany jest pomiaru temperatury podczas przybycia uczestnika do placówki, przestrzega się zasad reżimu sanitarnego w poszczególnych pracowniach, toaletach i miejscach, w których zwiększony jest kontakt wśród uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Szansa” w Sianowie w celu zapewnienia uczestnikom jak najefektywniejszych form usług przez niego świadczonych współpracuje z szeregiem instytucji oraz osób biorąc m.in. udział w różnorodnych festynach, zabawach, spotkaniach, warsztatach, imprezach okolicznościowych.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następującą nieprawidłowość.

Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco-aktywizującego powinien wynosić

nie mniej niż 1 etat na 7 uczestników w domu typu A, 5 uczestników w domu typu B i C oraz 3 uczestników w domu typu D. Wyliczony w powyższy sposób wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco-aktywizującego w Środowiskowym Domu Samopomocy w Sianowie, w odniesieniu do 35 uczestników powinien wynosić przynajmniej 7,78 etatu.

W Środowiskowym Domu Samopomocy na dzień przeprowadzania kontroli na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było 7 osób zespołu wspierająco-aktywizującego w wymiarze pełnego etatu. Od dnia 1 stycznia 2023 r. w ŚDS na podstawie umowy o pracę, w wymiarze 0,5 etatu zatrudniono fizjoterapeutę, co stanowi zatrudnienie 8 osób zespołu wspierająco-aktywizującego w łącznym wymiarze 7,5 etatu.

Zatem zatrudnienie na poziomie 7,5 etatu nie jest zgodne ze standardem zatrudnienia, określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 249) w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Poprzednia kontrola kompleksowa Środowiskowego Domu Samopomocy „Szansa” w Sianowie przeprowadzona była w dniach 8-9 maja 2017 r. Działalność jednostki w kontrolowanym okresie oceniono pozytywnie i nie wydano zaleceń pokontrolnych.

W związku z ustaleniami kontroli, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

wydaję zalecenie:

jako zalecenie znaczące

- dostosowanie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego do standardów określonych w § 12 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższego zalecenia w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wiadomości:

1. Pan Maciej Berlicki
Burmistrz Sianowa

Właściwy podpis na oryginale